

A magyar–ukrán történész párbeszéd intézményesítése

2016. július 5-én az MTA BTK Történettudományi Intézetében megtartotta első közös ülését a mindkét oldalról újjáalakult Magyar–Ukrán Történész Vegyes Bizottság. A jelenlevőket köszöntötte Pók Attila igazgatói megbízott, aki hangsúlyozta az eszmecserén túl a tényleges eredmények fontosságát, valamint Junger Mihajlo, Ukrajna ideiglenes ügyvivője Magyarországon, aki arra hívta fel a figyelmet, hogy a szomszédainkat nem választjuk, ezért még fontosabb a nyílt, őszinte szembenézés az értékekkel és a problémákkal egyaránt.

Vidnyánszki István, a bizottság ukrán tagozatának elnöke, az Ukrán Nemzeti Tudományos Akadémia levelező tagja, az akadémia Ukrajna Története Intézetének osztályvezetője rámutatott, hogy az együttműködésnek nem csak a szűken vett tudományos vizsgálódásra kell kiterjednie. Ezen túlmenően fontos társadalmi szerepet is be kell töltenie az által, hogy nem kizárólag a szakmát, hanem a szélesebb közönséget is megszólítja, valamint a jövő potenciális kutatói számára is kialakít olyan programokat, amelyek elősegítik a két ország egymásra figyelésének az eddigieknél jóval hatékonyabb és érdemibb gyakorlatát. Mátyás Irina elnökhelyettes, az intézet tudományos főmunkatársa szorgalmazta a publikációs lehetőségek jobb kihasználását a másik ország nyelvén, illetve az együttműködés kiterjesztését a diplomadolgozatok, disszertációk opponálásával kapcsolatban, ami erősítené e munkák hitelességét.

Az ukrán tagozat részéről Kacsaraba Sztepan (Lembergi Ivan Franko Nemzeti Egyetem), Csatóry György (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász), Fenics Volodimir és Baloga Eduard (Ungvári Nemzeti Egyetem), egyebek mellett a komparatiztika, a transzformáció, a mítoszok, a regionalizmus mint hívószavak mentén fogalmazták meg gondolataikat. Voloscsuk Miroszlav (Vaszil Sztefanik Kárpátmelléki Nemzeti Egyetem, Ivano-Frankivszk) kiemelte a szimbolikus terek köztudatba emelésének fontosságát. A képi megjelenítés, a különböző médiafelületektől egész a mindennapi tudást megalapozó tankönyvekig igen fontos építőkövek lehetnek népeink közös múltja helyén kezelésének és értékelésének. Különösen nagy fantázia lenne abban, hogy történész szakértői közreműködéssel rövid dokumentumfilmekben bemutatni az örökséget.

Fodor István professzor, a magyar tagozat elnöke az akadémiai együttműködés lehetőségeiről beszélt. Fedinec Csilla (MTA TK Kisebbségkutató Intézet) elnökhelyettes és Font Márta professzor (Pécsi Tudományegyetem) a magyarországi Ukrajna-kutatások eredményeit foglalta össze. Seres Attila (MTA BTK Történettudományi Intézet) a forráskiadás jelentőségére hívta fel a figyelmet.

A felek megállapodtak abban, hogy szorgalmazni fogják az akadémiai közötti nemzetközi együttműködés újjáélesztését a magyar-ukrán kapcsolatok kutatásának témakörében a 9. századtól 1867-ig, illetve 1867-től napjainkig terjedő időszakokban. Egyöntetű állásfoglalást történt abban a kérdésben, hogy a Vegyes Bizottság a magyar–ukrán relációt kibővítő nemzetközi konferenciát készít elő az első világháború lezárásáról és következményeiről, a monarchia népeinek sorsáról, különös tekintettel Galíciára és mai Kárpátaljára, amely éppen 1918-ban méltatja politikai régióvá szerveződésének centenáriumát Ruszka Krajna néven.